Добропільська райдержадміністрація

Нововодянська ЗОШ I – II ступенів

Відділ освіти

ОПИС ДОСВІДУ РОБОТИ

КЛАСНОГО КЕРІВНИКА

7 класу

Каплі Людмили Миколаївни

«Виховання громадянина-патріота»

Хто не знає свого минулого,

той не вартий свого майбутнього.

Хто не шанує видатних людей свого народу,

той сам не гідний пошани.

М. Рильський

2017

Вступ

Найголовнішим у вихованні має бути особистість вихователя.
Вплив особистості педагога на молоду душу становить ту силу,
яку неможливо замінити ні підручниками, ні моральними повчаннями, ні системою покарань і заохочень...

К.Д.Ушинський

Класний керівник не чиновник, а священик, психотерапевт, оповідач казок, його справа – працювати з душею дитини. І все це заради того, щоб вірили та любили, щоб не пустити дітей у нікуди й не показати їм своєї неспроможності, щоб дати їм можливість обпектися і водночас уберегти від опіків, щоб пам’ятати їх і розбудити тремтливу і світлу пам’ять у Них.

В. М.Лізинський

Який же він - класний керівник сучасної школи? Я думаю, це - найближчий і безпосередній наставник та вихователь учнів, який організовує і направляє виховний процес, об'єднуючи зусилля вчителів, батьків і суспільства. На мою думку, головна мета роботи класного керівника сьогодні – це надання допомоги учням у їх становленні як соціально - активних особистостей. Перед класним керівником сучасної школи, стоїть не зовсім просте завдання - створити в своєму класі умови для розвитку творчих здібностей вихованців, розвивати прагнення до творчого сприйняття знань, вчити мислити самостійно, підвищувати мотивацію до вивчення предметів, заохочувати їх індивідуальні здібності, дати кожній дитині можливість проявити себе. Класний керівник повинен мати мудрість учителя, відповідальність старшого товариша, доброту матері, строгість батька. Адже для учня в школі немає ближчої людини, ніж класний керівник. Кому ж ще можна розповісти про негаразди з предмета, про сварку з товаришем чи про щасливу подію в сім'ї?

Від класного керівника залежить ступінь сформованості учнівського колективу. Вміння згуртувати навколо себе дітей — великий дар і велика

робота. Вміння захопити, повести, відкрити світ — неоціненний скарб справжнього педагога. Захоплення викладача стає захопленням учнів.
І хочемо ми того чи ні, але, оскільки діти зовні схожі на своїх батьків, риси характеру класного керівника переходять у характер вихованців. Адже байдужість породжує байдужість. І лише вогонь породжує вогонь! Для класного керівника всі його учні в класі - іскорки, які потрібно запалити.

Актуальність вивчення педагогічної проблеми у вихованні

Сьогодні в нашому суспільстві йде процес переосмислення ідей, теорій, історичних фактів і важливо підтримати молоде покоління в виборі ціннісних орієнтацій. Морально-правові цінності в житті людини, суспільства залишаються незмінними: добро, милосердя, співчуття, патріотизм, взаємодопомога, сумління, честь, любов.

Основна суперечність сучасної системи освіти, на мій погляд, - це протиріччя між швидким темпом накопичення знань в сучасному світі і обмеженими можливостями їх засвоєння особистістю. Це змушує педагогічну теорію перейти до нового освітнього ідеалу - максимальному розвитку здібностей людини.

Це головне в інноваційному навчанні, розвиток здібностей на основі освіти і самоосвіти – ціль кожної особистості.

В XXI столітті змінилися засоби виховного впливу: це Інтернет, сучасні комп'ютерні технології, відео - і аудіо продукція, що з одного боку значно розширює діапазон знань людини, а з іншого ускладнює чітке визначення підлітком своєї позиції, своєї точки зору, оцінки подій, що відбуваються в суспільстві, розсіює увагу і осмислення різних фактів і вчинків.
Процес становлення незалежної демократичної України з її прагненням стати повноправним членом європейської спільноти передбачає, на мій погляд, всебічне утвердження в суспільному та індивідуальному житті загальнолюдських та духовних цінностей. Тому мені зрозуміла мета сучасного освітнього процесу: не тільки сформувати необхідні компетенції,

надати ґрунтовні знання з різних предметів, а також формувати громадянина, патріота, інтелектуально розвинену, духовно і морально зрілу особистість, готову протистояти асоціальним впливам, вирішувати особисті проблеми, творити себе і оточуючий світ. Сучасні події в Україні сприяли появі нових прикладів для наслідування. Нинішні воїни-герої, волонтери, представники ініціативних громадських організацій стають вагомим прикладом справжніх патріотів та громадян своєї країни. Але при цьому вчу дітей пам'ятати, що Україна має давню і величну культуру та історію.

Отже, патріотичне виховання – це провідна складова педагогічної діяльності, яка має охоплювати всіх учасників освітнього процесу, сприяти формуванню в дітей та утвердженню в педагогів і батьків національних та загальнолюдських цінностей, особистісних якостей, що притаманні громадянину України.

Мета національно - патріотичного виховання:
передання молодому поколінню соціального досвіду, багатства духовної культури народу, його національної ментальності, своєрідності світогляду й на основі цього формування особистісних рис громадянина України, розвиток індивідуальних особливостей і талантів.

Методологічні засади національно патріотичного виховання:
Основні положення Закону України «Про середню освіту».
Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні.
Концепція національного виховання.
Концепція громадянського виховання.
Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді.
Закон України «Про захист суспільної моралі».
Конвенція ООН «Про права дитини».
Програма «Українська родина».
Пріоритет розвитку особистості людини в процесі її навчання і виховання.

Очікувані результати:

впровадження новітніх виховних технологій;

розробка колективних творчих проектів;

підвищення національної свідомості підлітків;

соціальна, психологічна, фізична адаптація учнів у суспільстві;

формування особистісних рис громадянина України;

розвиток індивідуальних особливостей і талантів.

Опис педагогічного досвіду
«Виховання громадянина-патріота»

Проблема, над якою я працюю:

Виховання моральних цінностей учнів з метою формування патріотичної свідомості, національної гідності, духовно багатої особистості, здатної адаптуватися в сучасному світі.

Моє педагогічне кредо:

Щоб вести дітей за собою, необхідно самому рухатися не зупиняючись**.**

Кожна історична епоха висуває вимоги до виховання та навчання молоді, створює певний позитивний педагогічний досвід. Державотворення, що відбувається в сучасній Україні, потребує нової педагогіки. Це актуальна проблема, бо від того, які виховні системи будуть запроваджуватись у освітньому процесі, які орієнтири у формуванні та становленні особистості будуть прийняті, залежатиме майбутнє України. Як плекати образ людини - господаря власної долі? Якою має бути людина у житті і чим вона повинна бути озброєна для життя? Ці та інші питання бентежать мене як класного керівника.

Основою сучасного виховного процесу є людина як найвища цінність. Провідною тенденцією виховання стає формування системи ціннісного ставлення особистості до соціального і природного довкілля та самої себе. Набирає сили тенденція гармонійного поєднання інтересів учасників

виховного процесу: вихованця, котрий прагне до вільного саморозвитку і збереження своєї індивідуальності; суспільства, зусилля якого спрямовуються на всебічний розвиток особистості; держави, зацікавленої у тому, щоб діти зростали громадянами-патріотами, здатними забезпечити країні гідне місце у цивілізованому світі.

Національно-патріотичне виховання є складовою загального виховного процесу підростаючого покоління, головною метою якого є набуття молодими громадянами соціального досвіду, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування особистісних рис громадянина Української держави, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури. Національно-патріотичне виховання включає в себе соціальні, цільові, функціональні, організаційні та інші аспекти, охоплює своїм впливом усі покоління, пронизує всі сторони життя - соціально-економічну, політичну, духовну, правову, педагогічну; спирається на освіту, культуру, науку, історію, державу, право.

Сутність патріотичного виховання полягає у патріотизмі (від гр. patriotes - батьківщина) – любові до своєї Батьківщини, відданості своєму народу, гордості за свій народ, прагнення захистити його надбання, примноження його загальнолюдських і національних морально-духовних цінностей. Патріотизм проникає в усе, що пізнає, робить, до чого прагне і що любить особистість.

Джерелами патріотичного виховання є рідне слово батька і матері, колискова пісня, культ Матері й Батька, рідна оселя, садиба, Батьківщина, героїчне минуле народу, життєдіяльність історичних постатей народу, конкретна діяльність особистості щодо матеріального та культурного збагачення своєї країни.

Національно – патріотичне виховання в сучасній освіті розглядається як цілеспрямований, систематичний, регульований процес, що спрямований на

утвердження у свідомості народу національної, культурної, духовної єдності, своєї національної неповторності.

Виховання особистості підлітка вимагає реалізації таких завдань:

формування національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, бажання працювати задля держави, готовності її захищати;

забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, жінки - матері, культури та історії свого народу;

формування високої мовної культури, оволодіння українською мовою;

прищеплення шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій українців та представників інших націй, які живуть на території України;

виховання духовної культури особистості, створення умов для формування її світоглядної позиції;

утвердження принципів загальнолюдської моралі: правдивості, справедливості, патріотизму, доброти, працелюбності та інших доброчинностей;

формування творчої, працелюбної особистості, виховання цивілізованого господаря;

виховання поваги до Конституції, законодавства України, державної символіки;

сприяння глибокому усвідомленню взаємозв'язку між ідеями свободи, правами людини та її громадянською відповідальністю.

Сучасне виховання базується на системі цінностей, які через культуру, традиції, філософію, релігію вказують на вектор виховних зусиль, формують виховний ідеал.

Виховуючи ***«Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави»,*** намагаюсь запалити в душах вогник відчуття своєї приналежності до України, щоб учні усвідомили єдність власної долі з долею Батьківщини. На мою думку, такий підхід веде до особистого усвідомлення себе українцем, віри в духовні сили та майбутнє, усвідомлення

праці як життєвої потреби, шанобливого ставлення до державної символіки, осмислення відповідальності як важливої риси особистості.

У процесі ***морально-етичного виховання*** формується ***ціннісне ставлення до людей***, яке виявляється у моральній активності, прояві чуйності, чесності, правдивості, справедливості, гідності, толерантності, совісті, доброзичливості, ввічливості, тактовності, готовності допомогти іншим, здатності прощати і просити пробачення. Про культуру поведінки, добро і дружбу йшлося під час проведення нашого відкритого виховного заходу «Добро спішіть творити, люди» ,«Добро починається з тебе», Я вірю в силу доброти» **(Додаток 6,11).** Особливі погляди про чуйність та милосердя учні висловлювали за «круглим столом», який проводили в класі та під час проведення диспуту на тему «Що посієш, те й пожнеш».

Щоб досягти бажаних результатів, використовую інтерактивні технології виховання учнів, які передбачають моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми на основі обліку обставин та відповідної ситуації. У бесідах, відвертих розмовах, диспутах спонукаю дітей до того, щоб вони самостійно дійшли висновків щодо моральності у вчинках і поведінці, допомагаю визначити шляхи вирішення проблем у стосунках. Часто використовую інтерактивну технологію «Мікрофон»**(Додаток 7),** яка передбачає спільну роботу класу і надає можливість кожному висловити свою думку чи позицію.

У процесі виховання використовую різні форми роботи,а саме: інформаційні хвилини про минуле нашої країни « Всеукраїнський референдум – як це бело» **(Додаток 12**), години спілкування («Кольори, що дають надію», «Виховання поваги до державної символіки – важливий елемент виховання патріотизму», «Ми всі – українці, єдина сім'я»), обміни думками, круглий стіл («Я і соціум: проблеми самореалізації», «Що значить бути патріотом?», «Ми – європейці: реальність і перспективи»;), уроки мужності: «Пам'ять серця», «Є пам'ять, якій не буде кінця», «Ваш світлий Подвиг незабутній», «Захист України –обов'язок громадянина», «Що

означає бути патріотом?»;

- віртуальні мандрівки «Я живу в Україні», до музею Збройних сил України, анкетування, тестування, мозковий штурм, дебати, дискусія, квести, тренінги **(Додатки 5,6).** Дуже часто використовую індивідуальні форми роботи – бесіди, анкетування. Відповідно до проблеми, над якою я працюю, було проведено інформаційну годину до Дня партизанської слави, підговлено презентацію на конкурс « Україна – нескорена» **(Додатки 3, 13)** проведено виховну годину до Міжнародного Дня Миру **(Додаток 2**), писали класом листи воїнам АТО, взяли участь в акції до Дня людей похилого віку. Розвиткові патріотизму сприяють і інші добрі традиції. «Я – громадянин України – європейської країни» – тема першого уроку, яким почався навчальний рік. На уроці звучав Гімн України, хвилиною мовчання було вшанувано пам'ять Героїв Небесної сотні, воїнів та інших загиблих у боротьбі за свободу, цілісність та єдність нашої держави **(Додатки 1, 9).** Щороку ми беремо участь у заходах, присвячених до Дня визволення Донбасу у вересні та до Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні у травні. Урок-реквієм був присвячений жертвам голодомору: «Чорна сповідь моєї Вітчизни» **(Додаток 4**). Ми не забуваємо історичне минуле нашої держави. Проводимо заходи, присвячені учасникам битви під Крутами, Дню Соборності України - патріотичний флеш-моб «Україна була, є і буде незалежною» **(Додатки 8,10**), лінійки пам'яті, присвячені ліквідаторам Чорнобильської трагедії - «Вибрати не можна тільки Батьківщину», «Діти за мир у всьому світі!», «Сила дружби» . Індивідуальні форми роботи застосовую частіше всього до дітей, які мають відхилення в поведінці та мають проблеми з навчальною діяльністю. Слід зазначити, що базовим інститутом у системі формування патріотизму є сім'я. Педагоги можуть багато чого робити для підвищення популярності патріотичних ідей серед молоді, але всі вони зводяться нанівець, якщо вдома вони чують зовсім інше або не чують нічого. Тому авторитет батьків має також працювати на єдину мету про єдину державу. Школа і родина мають

сприяти тому, щоб нові покоління українців могли стати повноправними членами українського суспільства. Адже мета виховного процесу – формувати цілісну особистість, у якій гармонійно поєднуються якості людини і громадянина. Бо любов до Батьківщини викликає в юних серцях повагу до культури й традицій, законів, моральних засад та, що не менш важливо, до інших людей і до себе. Треба розвивати дитину як неповторну індивідуальність, формувати в ній творчий потенціал, прагнення до самостійної пізнавальної діяльності.

Класний керівник — центр виховного процесу. Це нитка, яка зв'язує в одне ціле дитину, вчителя-предметника, батьків, громадськість.

Виховання не може бути успішним без системи роботи. В даний час головне завдання бачу в тому, щоб створити оптимальні умови для максимального розвитку таланту та здібностей дитини, формуванню особистісних рис громадянина, патріота, гуманіста, вихованню любові до рідної землі, культури та історії рідного краю.

Висновки:

Для класного керівника кожна дитина - особистість. Звідси – необхідність індивідуального підходу, складання індивідуальних програм.

У кожну дитину треба вірити, найти в неї ту головну родзинку, яка її прикрашає. Нехай вона не має успіхів у навчанні, але в неї добре серце і золоті руки. Кожна дитина чимось обдарована, тому варто за неї постояти, допомогти самореалізуватись і в душі промайне думка: «Працюю не даремно – є результат». Я, як класний керівник, повинна допомогти своїм вихованцям у формуванні нового типу громадянина, не тільки обізнаного, а й активного, здатного набувати необхідних навичок громадянської активності та соціальної взаємодії, брати участь у вирішенні суспільно значимих завдань своєї громади, країни. Майбутнє України належить саме тим, хто зараз за партами, і як класний керівник маю собі за завданням виховати людину-патріота, якій притаманні почуття внутрішньої свободи, гордості за свою країну.

Один мудрець сказав: «Якщо людина кожного дня, не зважаючи ні на що, буде виконувати свою роботу - життя наше зміниться на краще. А сухе дерево, якщо його щодня поливати, обов’язково зацвіте…» Тому нам, класним керівникам, потрібно частіше згадувати цю заповідь, щоб не стомитися раніше визначеного терміну від нашої тяжкої праці, щоб не тьмянів вогник душі в круговерті трудових буднів.

Додатки.

Додаток 1

«Я – громадянин України – європейської країни»

Додаток 2

День Миру

Додаток 3

Герої не вмирають

Додаток 4

«Чорна сповідь моєї Вітчизни»

Додаток5

Квест « Загубилась булава»

Додаток 6

Тренінг « Я вірю в силу доброти»

Додаток 7

Усіх загиблих пошануймо

Додаток 8

Патріотичний флеш-моб

Додаток 9

Добропільсьська районна державна адміністрація
Відділ освіти
Нововодянська ЗОШ І – ІІ ступенів

«Я – громадянин України – європейської країни»

Підготувала :
класний керівник 7 класу Капля Л.М.

2017 рік

Мета: поглиблювати знання про Україну; виховувати почуття патріотизму, любов та повагу до своєї держави, народу, звичаїв; розвивати мислення, увагу, пам'ять.

Обладнання: карта України та світу, хліб, сіль, вишитий рушник, запис пісні «Моя Україна», малюнки з державними та народними символами України, свічка.

Хід уроку

І. Організація класу

- Доброго дня, любі діти, шановні батьки, гості.

Вранці сонце пробудилось.
У росяній траві умилось.
Перегорнуло календар –
Ось і вересень настав.

1. Актуалізація опорних знань

Гра « Так чи не так, я чи не я»

Давайте пограємо у гру. Лише відповідайте правдиво:
Усі за літо відпочили?
А набралися ви сили?
У школу всі із вас хотіли?
А на сонці засмагли?
Хто улітку грався?
Ну, а хто купався?
У таборі хто із вас був?
А хто букви всі забув?
Хто з вас їздив до бабусі?
Хто допомагав матусі?
Хто книжку нову прочитав?
А хто лише в м'яча ганяв?…

А яке сьогодні число, який місяць, рік?
Чим особливий цей день?

ІІ. Основна частина

1. Оголошення теми

Дорогі діти, вітаю вас із цим особливим днем, Днем знань, який святкує вся наша країна. Сьогодні усі школярі сіли за парти так само, як і ви. Послухайте вірш.

Де найкраще місце на Землі?

Де зелені хмари яворів
Заступили неба синій став,
На стежині сонце я зустрів,
Привітав його і запитав:

— Всі народи бачиш ти з висот,
Всі долини і гірські шпилі.
Де ж найбільший на землі народ?
Де ж найкраще місце на землі?
Сонце усміхнулося здаля:
- Правда, все я бачу з висоти.
Всі народи рівні. А земля
Там найкраща, де вродився ти!

- Чи впізнали ви край, країну, про яку йдеться у вірші? Сьогодні ми будемо говорити про прекрасну, чарівну, квітучу нашу Україну. Отож, тема уроку **«Я – громадянин України – європейської країни»**

Погляньте на карту України. Україна – одна з найбільших держав Європи, живуть у нашій державі люди різних національностей.

Важкі часи настали для нашої держави. На сході іде війна. Нас хочуть залякати, зламати, розділити. Але ми – українці – сильна нація, і Україна – єдина країна. Кожен повинен любити свій народ, свою Батьківщину так, як це робили ті, хто загинув за нашу незалежність на Майдані та на полях бою у військових діях, названих АТО. Вшануймо загиблих героїв хвилиною мовчання. (Горить свічка …)

Великі простори займає наша земля: ліси, гори, моря, поля, ріки, міста. Якби ми задумали пройти пішки із заходу на схід, то на це нам треба було б затратити близько 100 днів. Сьогодні ми будемо подорожувати Україною уявним потягом.

Тож вирушаймо!

І зупинка «Звичаї та обряди України»

- Які звичаї, обряди знаєте? (Зустріч весни, проводи зими, коли в сім'ї народжується дівчинка – садили калину, хлопчик – дуб; на Святий вечір колядують, на Великдень – розписують писанки і т.д.).

А ще був звичай зустрічати і проводжати шанованих гостей хлібом-сіллю. А коли хтось вирушав у дорогу, то на згадку про рідний край брав вишитий рушник чи хустину, грудочку землі. Бо та земля мила, де мати народила.

У нас на столі на вишитому рушникові лежить запашний хліб. Хліб – символ достатку, добра. Скільки праці вкладено в нього. Скільки душевного тепла, тепла людських рук, мудрості, щирості людської душі… Довгий шлях проходить хліб, поки потрапить на стіл. (Розповіді дітей про те, як хліб приходить на стіл).

ІІ зупинка «Свята України»

-Які державні та релігійні свята ви знаєте?

24 серпня весь український народ відзначав 26 – річницю Незалежності України. У якому році було проголошено Україну незалежною державою? (1991 р.). Пройшло 26 років. За роки незалежності зроблено чимало, але

кожного дня нам треба робити усе для того, щоб Україна стала високорозвиненою європейською державою. Багато залежить і від вас.
- Що ви можете зробити, щоб наша Україна стала ще кращою?

ІІІ зупинка «Символи нашої держави»

Кожна держава має свої символи.

- Які державні народні символи ви знаєте? (Герб, Гімн, Прапор)
- Як ще називають Герб? (Тризуб)
- Що таке Гімн? (Урочиста пісня)
- Що символізує собою Прапор?

(Звучить Гімн)

- А які народні символи, рослини- символи України ви знаєте ? (Чорнобривці, калина, лелека, барвінок, батьківська хата…)

Що цікавого можете розповісти про них?

IV зупинка «Пісенна»

-Коли слухатимете, уявляйте Україну такою, як звучить у пісні. (Звучить пісня «Моя Україна»)

V зупинка «Територія України»

— Погляньте, діти, на карту України.

Ось зазначені межі української землі, де з давніх-давен жив і зараз живе наш український народ. Величезні простори займає наша земля. Якби ми задумали пройти пішки із заходу на схід, то для цього знадобилося б близько 100 днів, бо простір цей протягнувся на 1300 км зі сходу на захід, а з півночі на південь — на 900 км.

Нині площа України становить 603,7 тис. км2. Розмірами території вона поступається лише Росії та Казахстану, а в Західній Європі (показати на карті) перевищує площу країн — Франції, Іспанії. Межує з Польщею, Угорщиною, Румунією, Словаччиною, Молдовою, Білоруссю, Росією.

Загальна довжина кордонів — близько 6400 км (тобто більше 1/6 від довжини кола земної кулі по екватору), у тому числі із країнами далекого зарубіжжя — 1250 км. 1050 км кордонів України припадає на моря.

VI зупинка «Сусіди нашої держави»

На заході Україна межує з Польщею, Румунією, Словаччиною. На південному заході — з Молдовою, а на півночі — з Білоруссю. На південному та північному сході — з Росією.

Крайнім східним пунктом є селище міського типу Мулеве Луганської області, а крайнім західним пунктом — м. Чоп Закарпатської області. Крайня північна точка — с. Муравії Чернігівської області, а південна — мис Сарич у Криму. На південному сході Українських Карпат знаходиться умовний центр Європи.

Земна поверхня України є різноманітною. Є тут і гори, і рівнини, і долини, і яри. Через землю України на південь несе свої води величавий сивий Дніпро, що впадає в Чорне море. З півдня нашу Вітчизну омиває ще одне море — Азовське. На заході піднімають у небо свої вершини гори Карпати. На півночі ростуть густі ліси — це Полісся, а далі на південь природні пейзажі поступово змінюються, переходячи у степ.

В Україні є безліч річок, озер, водосховищ, ставків. Лише річок налічується 71 000! На кожний квадратний кілометр території припадає 250 м річок. Найбільшими є Дніпро, Дністер, Південний Буг, Сіверський Донець, Дунай.

Дніпро (довжина 2285 км) — третя після Волги і Дунаю річка Європи. Вона бере початок у Росії і несе свої води до Чорного моря через Росію, Білорусь, Україну. Наші предки називали цю річку Данапріс, що означає «вічна вода». Друга назва Дніпра — Славутич, від слова Слава. Серед 847 приток є такі великі річки, як Прип'ять і Березина, Сож і Десна.

Найбільшими містами України є Київ, Харків, Дніпро, Донецьк, Одеса, Запоріжжя. Це — міста-мільйонери. Також великими містами є Львів, Миколаїв тощо.

Нам пощастило жити на цій чудовій землі, милуватися її красою, користуватися її дарами.

VII зупинка. Вікторина «Люби, вивчай свій рідний край»

- Яке місто є столицею нашої держави? (Київ)
- Хто був першим Президентом України? (Л. Кравчук)
- Назвіть державні символи (Герб, Гімн, Прапор)
- Який кущ вважають народним символом? (Калина)
- Як називають основний Закон нашої держави? (Конституція)
- Яке свято відзначаємо 23 серпня?(День Прапора)
- Кого в родині називають берегинею? (Маму)
- Хто був засновником Києва?
- Без чого не обходиться жодне свято Великодня?
- Які улюблені страви українців? (Сало, борщ, вареники)
- Як називається вулиця, на якій знаходиться наша школа?
- Яка річка протікає через наше місто?
- Які села Іршавщини ви знаєте?
- Яка найбільша річка в Україні?
- Найвищі гори в Україні – це…

VIII зупинка «Мікрофон»

У І ст. н. е. один римський філософ казав: «Люблять Батьківщину не за те, що вона велика, а за те, що вона – твоя». На думку спадають слова:

«Можна все на світі вибирати, сину,
вибрати не можна тільки Батьківщину»

Уважно подумайте і продовжте речення:

«Для мене Україна – це…»

IX зупинка « Поетична»

Багато віршів, оповідань, казок, пісень, прислів'їв складено про нашу рідну Україну.

(*Учні читають вірші про Україну*)

Зараз спробуємо скласти колективного вірша із щирих і теплих слів. Я почну, а ви продовжуйте:

На землі великій є одна країна:
Гарна, неповторна, мила… (Україна)

І живуть тут люди добрі.. (працьовиті).
І скажу, до речі, ще й …(талановиті).
Землю засівають і пісні …(співають),
На бандурі грають і вірші…(складають)
Про ліси і гори, і про синє…(море),
Про людей і квіти. То скажіть же, діти,
Що це за країна? — Наша славна …(Україна)!

X зупинка – гра «Що віддаси рідній землі?»

— У вас на партах — макети долоньок. Зараз ви на них напишете свої імена і відповідь на запитання «Що зробиш задля Батьківщини, коли виростеш?».

Потім прикріпите навколо карти України. І нехай тепло ваших долонь, ваших щирих майбутніх справ зігріє нашу Батьківщину, зробить її сильнішою...

XI зупинка «Кінцева»

Підсумок

— Покажіть на карті, де розташована Україна.
— Які гори простяглися на території України?
— Які ріки протікають? Яка з них є найбільшою?
— Куди впадають ці річки?
— З якими державами межує Україна? Покажіть їх розташування на карті.
— З якою країною кордон України є найдовшим, а з якою — найкоротшим?
— Які моря омивають територію країни? Покажіть їх.
— Які міста в Україні найбільші?
— Поясніть твердження «Україна — суверенна держава».

Додаток 10

Добропільська райдержадміністрація
Відділ освіти
Нововодянська ЗОШ І – ІІ ступенів

День Соборності українських земель
22.01.2017 року

« Україна була , є і буде єдина!»

Флеш – моб

Підготувала Класний керівник 6 класу Капля Л.М.

2016 рік

Мета:

- **навчальна** – розкрити історичну основу Дня Соборності України
- **розвивальна** – розвивати естетичні почуття, повагу до єдності України
- **виховна** – виховувати патріотизм, повагу до загальнолюдських цінностей, формувати патріотичні почуття, гордість за свій народ, цінність єднання активну громадянську позицію.

Хід заходу

Звучить музика. Діти виходять у залу і утворюють ланцюг єдності.

Звучить Гімн України

Ведучий 1.

Молюсь за тебе, Україно,
Молюсь за тебе кожен час,
Бо ти у нас одна-єдина,-
Писав в своїх віршах Тарас
«Молюсь, - казав він,- щоб у тебе
Не було між людьми війни
Щоб завжди було чисте небо
На нашій стомленій землі».
Щоб завше у садку смерека
Весняним квітом під вікном цвіла
І прилітали з вирію лелеки,
Щоб гомін хвиль послухати Дніпра!

Ведучий 2.

Людської пам’яті свіча хай запалає,

Коли життя знов набирає силу.
В ім’я народу хай вона палає
За муки, за життя і за могили
Хай вдячна пам’ять наша звеличає.

Ведучий 3.

22 січня Україна відзначає чергову річницю з дня проголошення Акта Злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки. Акт Злуки, закріплений в Універсалі Директорії УНР, унормовував омріяні попередніми поколіннями ідеали української соборності, визначивши: «Збулися віковічні мрії, якими жили і за які вмирали кращі сини України. Однині є єдина незалежна Українська Народна Республіка.»

Ведучий 4.

Тобі, Україно, мій мужній народе,
Складаю я пісню святої свободи
Усі мої сили і душу широку
Й життя я віддам до останнього кроку
Аби ти щаслива була, Україно,
Моя Батьківщино!

Ведучий 5.

Нам дух волелюбний від скіфів дістався,
Широка душа – від безмежжя степів.
Хто серцем тебе, Придніпров’я, торкався,

Той душу твою осягнути зумів.
Це тут України моєї початок,
Де волю плекали твої козаки.
Про тебе сьогодні ми будем співати
І славу твою пронесем крізь віки!

Звучить пісня .

Ведучий **6**
Велична і свята, моя ти Україно,
лише тобі карать нас і судить
Нам берегти тебе, Соборну і єдину
І нам твою історію творить!

День 22 січня 1919 року назавжди залишиться в історії українського народу як свято Соборності України. Це був один з найпрекрасніших моментів нашої історії. Високий принцип соборності своїх земель – найблагороднішій у світі ідеал, до якого прагне кожна нація.

Ведучий 7
Україно, соборна державо,
Сонценосна колиско моя,
Ще не вмерла й не вмре твоя слава,
Завойована в чесних боях!

Живи та міцній, Українська державо!
Вмирали у битвах мільйони бійців,
Щоб стяг синьо-жовтий піднявсь величаво
Й над Києвом стольним віки майорів!

Любіть Україну, злотосяйну і вічну,
Любіть Україну, всім серцем любіть.
У день її народження не свічку –
Серця без коливання запаліть.

Моя Україно!
Я вірю, що дух твій ніколи не згасне.
Ти совість народу, незгасна зоря,
Живи й процвітай, Україно моя,
Для миру, для щастя, любові й добра.

Ведучий 8

Ті вікопомні історичні події сформували підґрунтя для відродження незалежної соборної демократичної України та утвердження національної ідеї. У розмаї жовто – синіх знамен 22 січня 1990 року наші сучасники поєднали живим ланцюгом злуки Схід і Захід України.

Ведучий 9

Віримо, що територіальна цілісність України, скріплена кров'ю мільйонів незламних борців, навіки залишатиметься непорушною. Ми маємо бути свідомі того, що лише в єдності дій та соборності душ можемо досягти величної мети – побудови економічно й духовно багатої, вільної й демократичної України, якою пишатимуться наші нащадки. Плекаймо все, що працює на ідею загальнонаціональної єдності, повсякчас пам'ятаючи про незліченні жертви на вівтар незалежності, соборності, державності.

Ведучий 10.

Ми вірим в майбутнє твоє, Україно!
Говорить сьогодні дорослі й малі,

Бо ти в нас – найкраща, бо ти в нас єдина,

Немає такої, як ти на землі.

Дай щастя, Боже, нашій Україні,

Такій великій, рідній і єдиній,

У кожне місто і село квітчасте

Пошли любов і світле щастя.

Звучить музика і всі присутні утворюють 3 кола.

Розриваються кола і присутні відходять до центральної стіни.

1. Ми – єдина Україна.
2. Ми – вільна Україна.
3. Разом нас багато , нас не подолати.

Звучить пісня«Слава Україні»

Ведучий: « Слава Україні»

Усі присутні « Героям слава»

Додаток 11

Добропільська райдержадміністрація

Відділ освіти

Нововодянська ЗОШ І – ІІ ступенів

Урок – тренінг

« Я вірю в силу доброти»

Підготувала класний керівник 6 класу Капля Л.М.

2016 рік

Мета: допомогти учням осягнути ,що значить бути добрим, що лежить в основі доброти доброго вчинку; славлячи добро в людині, її справах і ставленні до інших, розвивати в учнів бажання робити добро, формувати в підростаючого покоління моральні чесноти, шляхетність, почуття милосердя, виховувати морально-етичні норми життя.

Хід уроку

Епіграф заняття

Є поміж нас багаті й бідні.
Кому, що треба, доля не питає.
Та є дві речі всім нам необхідні:
У світі мир, а в душах доброта

Учитель. Діти, сядьте, будь ласка, зручно, прислухайтесь до звуків, що лунають у нашому класі, до стану вашої душі та уявіть, що кожен із нас має у своєму внутрішньому світі струмок чистоти. Цей струмок дає нам духовну силу, вміння приймати правильні рішення. Адже кожна хвилина нашого життя — це вибір. Вибір поведінки, вибір вчинку, вибір життєвого шляху. І ця духовна сила буде необхідна нам сьогодні під час нашої бесіди, вона допоможе збагатити ваші душі новими відчуттями. Тож візьміться за руки, потиском долоні передайте краплинку своєї чистоти товаришам, щоб бути відкритими і відвертими один перед одним.

Вправа « Передай добро по колу»

Учень: Ця історія трапилась дуже давно у старовинному місті, де мешкав один мудрець. Слава про його мудрість розійшлася далеко за межі міста. Та жив у тому місті один чоловік, який заздрив славі мудреця. І от вирішив він придумати таке запитання, щоб мудрець не зміг на нього відповісти. Пішов чоловік на узлісся, спіймав метелика, заховав його в долонях і подумав: «Спитаю я в мудреця: скажи, о наймудріший, який метелик у мене в руках — живий чи мертвий?». Якщо він скаже «живий», я стисну долоні, і метелик

помре; а якщо скаже «мертвий», я розкрию долоні, і метелик полетить. Ось тоді всі зрозуміють, хто з нас розумніший.

Так усе і сталося. Зловивши метелика, лихий чоловік попрямував до мудреця і запитав у нього: «Який метелик у мене, о наймудріший, живий чи мертвий?». І мудрець, який і насправді був дуже розумною людиною, відповів: «Усе у твоїх руках, чоловіче».

Учитель: Отже, друзі, як ви гадаєте, що мав на увазі мудрець, коли так відповів чоловікові?

Учні відповідають: «Що від самої людини залежить, житиме метелик чи помре».

Учитель. Правильно. Але в цих мудрих словах є ще один зміст: від людини залежить, чого у світі стане більше — добра чи зла.

Вчитель. Діти, сьогодні ми поговоримо про найважливішу цінність людської душі-про доброту. Кажуть, що весь світ стоїть добром людського серця. Злі та недобрі почуття-пригнічують та нівечать наші душі. А доброта творить, відроджує, лікує…Що людині потрібно для щастя? А що ж таке доброта? (відповіді дітей).

Вчитель. Доброта людини – у її погляді, лагідних очах, щирій посмішці. А ще в доброму

привітному слові. Часом, нам так не вистачає його. Кажуть, що словом можна і ранити боляче, якщо воно зле і безсердечне, і вилікувати, оживити, якщо воно чуйне та сповнене безмежної турботи. Бути добрими та чуйними, ставитися до людей з теплом вчить нас українська мудрість-прислів’я та приказки. Доброта-це уміння співчувати іншій людині, відгукуватися на її горе, яке може спідкати кожного з нас, це милосердя по відношенню до того, хто потребує допомоги, це добре ставлення до всіх людей. Все своє

життя, починаючи з дитинства, людина пізнає, що таке «добре», а що таке «погано».

Вчитель. А які прислів'я ви знаєте про добре і погане.

Вірш « Не говори про доброту»

Учень. Не говори про доброту,
Коли ти нею сам не сяєш,
Коли у радощах витаєш,
Забувши про чужу біду.

Бо доброта – не тільки те,
Що обіймає тепле слово,
В цім почутті така основа,
Яка з глибин душі росте.
Коли її не маєш ти,

То раниш людяне в людині.
Немає вищої святині,
Ніж чисте сяйво доброти.
Учень. Нам би про душу хоч не забути,
Нам би хоч трохи добрішими бути,
Ми лише раз, так уже повелося,
Живемо на цій грішній землі…

Хай прокинуться сплячі душі,
Що як квіти у квітнику,
Що потребують дощу і суші
На довгім життєвім шляху.

Хай романтика віри й любові,
Слова людського тепла й доброти

Нам порожнини в душах заповнить,
Куди вже війнули байдужі вітри.

Учень. Я вірю в силу доброти,
Добро завжди сильніше злого,
Дає наснагу, щоб цвісти
І світлу обирать дорогу.
Я вірю в силу доброти,
Що має долю роботящу.
Що хоче, щоб і я, і ти,
І все було у світі кращим.

Учень: Про велику силу доброти свідчать спогади ленінградця, який пережив страшну блокаду під час Великої Вітчизняної війни. Двоє ленінградських хлопчиків - сиріт вирішили продати батьків бушлат, щоб на одержані гроші викупити хліб у булочній за картками. Молодший братик залишився вдома, а старший (йому не було й 11 років) пішов на товкучку. Покупець знайшовся швидко, хлопець навіть не встиг роздивитися його, не запам'ятав обличчя. Щасливий, він повернувся додому. Розтуливши кулачок з грішми, зойкнув. Згадав, що в кишені проданого бушлата були хлібні картки. «По хліб піду завтра», — сказав меншому брат і ліг. А про себе подумав: може, вночі й помремо. Взимку темніє швидко, а цієї довгої зимової ночі так і не заснув старший. Допомоги чекати нізвідки, а він уже знав, що буває з людиною, в якої нема хліба. Лише вранці хлопчик, зморений безсонням, стулив повіки, як почув стукіт у двері. «Не буду відчиняти», — промайнула думка, Але все ж підійшов до дверей, прочинив їх. Від такої несподіванки, здавалося, завмер. На порозі стояв покупець батькового бушлата. «Ти що ж хлібні картки забув?!» — сказав і протягнув хлопчикові ці рятівні листочки (тоді у картках писалася адреса і прізвище). Незнайомець швидко зник, а брати плакали від

радості, Бо справжня людина за будь-яких умов не могла вчинити інакше. Перемогло добро. Людська порядність, доброта не має межі.

Ми сьогодні маємо бути милосердними не тільки до людей, а й до всього, що нас оточує: тварин, рослин. Недаремно говорять, що криниця без води — просто яма, так і людина без доброти — сама тільки оболонка.

Вчитель. Не випадково люди провели чітку межу між людиною доброю і добренькою. Добра справа – це справа копітка. І тут гарними фразами не обійдешся. Потрібно діяти – в будь-який момент прийти на допомогу, вміти поступитися своїм заради чужого. Добро-завжди дієве, воно не буває пасивним, а пасивне добро – це вже не добро.

Гра «Збери слово».

Вчитель. Поруч із добром по життю йдуть його друзі, щоб познайомитись з ними нам потрібно виконати завдання (із букв скласти слово).

(На дошці або набірному полотні виставлені картки з буквами. Треба переставити картки так, щоб вийшли слова, і пояснити їх значення).

Матеріал для гри:

н, ч, й, і, у, с, ь, т (чуйність)

м, у, а, н, і, м, г, з (гуманізм)

и, т, ь, щ, р, с, і (щирість)

д, о, і, з, и, ч, с, т, ь, л, и, б, р, в, о (доброзичливість)

Пояснення складених слів та прикріплення їх на дошку:

Чуйність - турботливе, уважне ставлення до людей.

Гуманізм - чуйне, добре ставлення до людей.

Щирість - відкритість душі, чесне став¬лення до людей.

Доброзичливість - побажання людям добра, радості, готовність прийти на допомогу.

Вчитель. Ставитися до інших відкрито, по-товариськи, дружньо, з прихильністю може лише добра людина. Давайте дізнаємось на скільки товариськими є кожен з вас. Проведемо такий тест. При відповіді «так» зараховується один бал.

Тест

1. Чи звертаєш увагу, який настрій у однокласників, коли заходиш до класу?
2. Чи приємно тобі називати однокласників по імені?
3. Під час сварки ти намагаєшся образити однокласника?
4. Якщо кого-небудь із дітей звинуватив без причини вчитель, ти будеш його захищати?
5. Якщо однокласник попросив у чомусь допомогти йому, ти погодишся?

Ключ до тесту:

4-5 балів – ти хороший товариш.
3 бали – ще трішки придивись до себе, в тебе все вийде.
1-2 бали – все залежить тільки від тебе, хочеш бути краще-зміни себе сам.

Вчитель. Найкоротша відстань між людьми-це усмішка. Тож частіше усміхаймося. Будьте вищими від усяких пліток, образ. Умійте прощати.

Стежте за своїми думками – вони стають словами.
Стежте за своїми словами – вони стають учинками.

Стежте за своїми вчинками – вони стають звичками.
Стежте за своїми звичками – вони стають характером.
Стежте за своїм характером, бо він визначає вашу долю.

Учень. Хай в кожному із нас палає свічка милосердя
І зігріває ближнього теплом.

Учень. Байдужості хай крига скресне
Й життя-ріка наповниться добром.

Учень. Не будь сліпцем із соколиним зором,
Не будь глухим, коли ти не глухар.
Віддай краплину – і повіки сором
Не буде гризти душу, мов сухар.
Учень. Візьмемось , друзі, разом всі за руки,
Нехай єднає нас тепло сердець.
Розділимо на всіх і щастя й муки,
Й біда міліє поруч хай , не десь.

Створення дерева доброти.

- У нас на дошці виросло чарівне дерево. Чого не вистачає на ньому? (Листочків)

- Дійсно, листочків. На столі у вас зелені листочки. Щоб наше дерево ожило, напишіть на листочку, яку добру справу ви зробили і листочок прикріпить до дере-

ва. Ось і подивимось, оживе наше дерево, чи ні. Зробити це потрібно швидко та акуратно. (Робота дітей).

- Подобається вам наше дерево? Давайте прочитаємо, які добрі справи ви зробили. (Вчитель зачитує кілька записів).

Вчитель. Час невпинно біжить вперед. Збігають хвилини, години, пливуть роки. Хочеться вірити, щоб у вас все було гаразд, хочеться, щоб слова доброти почуті сьогодні, ви пронесли крізь усе життя. Пам'ятайте, людина на цім світі не вічні, життя коротке і гріх розтринькувати його на погані справи.

Будьте добрими, людяними, милосердними, терпеливими, нехай не черствіють ваші душі у щоденних клопотах, бережіть своє серце від усього злого. Всім нам не легко у сьогоднішній час, але пам'ятаймо, що поруч є люди, яким набагато гірше. А ми можемо хоч на крихту покращити їхнє життя своїм відношенням, усмішкою, теплим поглядом… Отож, творіть на землі добро, примножуйте кількість щасливих людей. Відкривайте свої серця і душі навстіж, поспішайте робити Добро, ставайте добродіями!

Вчитель. Час невпинно біжить вперед. Збігають хвилини, години, пливуть роки. Хочеться вірити, щоб у вас все було гаразд, хочеться, щоб слова доброти почуті сьогодні, ви пронесли крізь усе життя. Пам'ятайте, людина на цім світі не вічні, життя коротке і гріх розтринькувати його на погані справи.

Будьте добрими, людяними, милосердними, терпеливими, нехай не черствіють ваші душі у щоденних клопотах, бережіть своє серце від усього злого. Всім нам не легко у сьогоднішній час, але пам'ятаймо, що поруч є люди, яким набагато гірше. А ми можемо хоч на крихту покращити їхнє життя своїм відношенням, усмішкою, теплим поглядом.

Додаток 12

Інформаційна хвилинка « Всеукраїнський референдум – як це було» (Презентація)

Додаток 13

Учнівська робота « Україна – країна нескорена» (Презентація)